

Kontroll av Vaggeryds kommuns personuppgiftsbehandlingar

Dataskyddsbuds kontroll av personuppgiftsbehandlingar inom Vaggeryds kommun har skett den 3 maj 2021. Sådana kontroller genomförs årligen.

Vid den här kontrollen har jag valt att dels följa upp förra årets kontroll och dels undersöka hantering av personuppgiftsincidenter, hur kommunen hanterat effekterna av "Schrems II"-domen från EU-domstolen och dess effekter samt incidenthantering och andra uppkomna dataskyddsfrågor.

Vaggeryds kommun har sedan tidigare problem med att registerförteckningen inte är fullständigt ifylld. Tre år efter dataskyddsförordningens införande är förteckningen fortfarande ofullständig, större delen av kommunens personuppgiftshanteringar saknas fortfarande från förteckningen och är därmed okända. En rimligt fullständig registerförteckning är ett av dataskyddsförordningens mest grundläggande krav och en förutsättning för att många andra krav ska kunna efterlevas. Här behöver kommunens olika nämnder som personuppgiftsansvariga ta ett större ansvar för att de olika verksamheterna faktiskt fyller i registerförteckningen och gör den till ett användbart verktyg för dataskyddsarbetet i kommunen.

Ett antal registreringar har dock gjorts det senaste året och förteckningen växer. Registreringar har tillkommit för hanteringen av elektroniska körjournaler bland annat. Här är det värt att notera att man här begränsat användningen av GPS-spårningen till enbart redovisning gentemot Skatteverket. Ska spårningen i framtiden användas för andra syften, som i personalärenden som gäller allvarlig misskötsel, behöver behandlingen ses över, ny information lämnas till registrerade och förhandlingar genomförs med fackförbunden på de aktuella arbetsplatserna. Av erfarenhet kan detta vara klokt att göra i förhand då det är frustrerande att inte kunna användas spårningsdata när misstankar faktiskt finns om grov misskötsel och eventuellt brottslighet. Det måste inte göras, men görs det inte kan datan inte användas till några andra syften än just redovisning för Skatteverket. Det är även viktigt särskilt vad gäller gps-spårning att det lämnas korrekt skriftlig information till de registrerade, inte muntlig.

Vaggeryds kommun måste också förhålla sig till EU-domstolens dom i Schrems II-målet, där Privacy Shield-uppgörelsen mellan EU och USA upphävdes med omedelbar verkan. Hantering och lagring av läsbara personuppgifter i USA eller hos bolag som är USA-ägda eller delar av koncerner som är USA-ägda är nu olagligt i EU. Detta innebär ett stort arbete för kommunen med att undersöka sina avtal, användningar av tjänster i andra sammanhang och framtida upphandlingar för att försöka få bort leverantörer och underleverantörer som är bundna av tredje lands lagstiftning i USA som innebär att de är skyldiga att överlämna vår data till myndigheter i landet utan tillräckliga möjligheter för oss att få kunskap om det eller klaga på beslutet. Mitt råd är att arbetet måste göras i steg, där vi först prioriterar de system och tjänster där vi behandlar känsligast uppgifter.

Pulsen Combine, socialtjänstens verksamhetssystem, är redan säkrat och har idag inga USA-ägda underleverantörer. Här har Vaggeryds kommun dragit nytta av samarbetet mellan flera kommuner för att sätta starkare press på leverantören.

Nästa steg bör vara att säkerställa att skolplattform, som är under upphandling, i framtiden är fritt från amerikanska leverantörer och underleverantörer.

Kommunen använder inte brett Microsoft 365 utan har valt att vänta på ett klarare rättsläge eller annars att ett helt lagligt alternativ finns på marknaden. Detta framstår som ett klokt val när möjligheten finns. Skolverksamheten i kommunen är dock inne i Microsoft 365 och där behöver därför åtgärder vidtas för att minimera Microsofts tillgång till personuppgifter genom till exempel användning av dubbel krypteringsnyckel eller andra tekniska åtgärder.

Under året har ett antal personuppgiftsincidenter inträffat. Detta är oundvikligt i en verksamhet så stor som en kommun. Att incidenter rapporteras är därför något positivt. Sannolikt finns ett mörkertal av incidenter som aldrig uppmärksammas. Därför vore fler rapporterade incidenter i dagsläget positivt. Kommunen har även hanterat de incidenter som inträffat väl.

Det bör även noteras att jag inte är dataskyddsombud för de kommunala bolagen och därför inte yttrar mig över dessa. Större delen av de kommunala bolagen behöver heller inte ha dataskyddsombud, där undantaget kan vara Vaggeryds energi på grund av bolagets verksamhet inom telekomområdet.

Sammanfattningsvis verkar Vaggeryds kommun ha ett starkt arbete med dataskyddsfrågor och det finns inga tecken på kränkningar av den personliga integriteten, men den bristfälliga registerförteckningen är ett stort problem som de individuella nämnderna som personuppgiftsansvariga behöver ta större ansvar för och se till att verksamheterna faktiskt matar in sina personuppgiftsbehandlingar i förteckningen.

Johan Isaksson

Dataskyddsombud, Vaggeryds Kommun

2021-05-03